

Raivola-Seura

Jäsenkirje 4/2023

9.10.2023

HYVÄT RAIVOLALAISET

Syksy on kääntymässä pikkuhiljaa talveksi. Raivola-Seuran hallitus on kokoontunut käsittelemään seuran juoksevia asioita, joista seuraava on syyskokouksen järjestäminen. Muuta karjalaista toimintaa voitte seurata liiton sivuilta www.karjalanliitto.fi. Sieltä löytyy mm. sukututkimukseen ja pitäjäseurojen esittelyitä.

Voikaa hyvin ja tulkaahan mukaan kokouksiin.

Kutsu vuoden 2023 sääntömääräiseen syyskokoukseen

Kokous pidetään lauantaina 25.11.2023 klo 12.00 – 15.00 Lottamuoseolla Tuusulassa (Rantatie 39, 04310 Tuusula).

Tilaisuus alkaa opastetulla museokierroksella ”sivistyksen voimalla” klo 12.00. Sitten n. klo 13.00 noudamme Lottakanttiin seinovasta pöydästä lounaan ja siirrymme ruokailemaan Syvärantasaliin.

Kokous alkaa Syvärantasalissa ruokailun jälkeen eli noin klo 13.45.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 11 pykälässä mainitut asiat, kuten yhdistyksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitseminen, jäsenmaksusta päättäminen ja suunnitelmat seuraavalle vuodelle. Kokouksessa päätetään myös seuran lopettamisesta tai jatkamisesta.

Sitovat ilmoittautumiset 14.11.2021 mennessä sähköpostilla jaana.k.mansikka@gmail.com . Ilmoittautumisen yhteydessä kerrothan erikoisruokavaliostasi.

Huom! Jokainen maksaa museon pääsymaksun itse (10 €, eläkeläiset 7€, tai museokortilla ilmainen). Kokousruokailun maksaa Raivola-Seura.

Toimihenkilöt :

Puheenjohtaja Harri Bister erovuorossa

Varapuheenjohtaja Antti Rautiainen erovuorossa

Hallitus 2023-2024 Terhi Laukkanen, Heli Sjöberg, Pertti Munne, Pirkko-Mari Ahola
erovuorossa Jaana Mansikka, Pirkko Okkeri

Poisnukkuneita:

Raivola-Seuran entinen jäsen Aino Säpyskä nukkui pois 104-vuotiaana Kangasalla.

Raivola-Seura lähetti osanoton Ainon poismenosta omaisille.

Järjestöseminaari Karjalatalolla:

Kaikille avoin seminaari pidetään lauantaina 21.10.2023 klo 10–14, Juhlasalissa, Karjalatalolla, Käpylänseläntie 1, 00610 Helsinki.

Ohjelmassa muun muassa:

- Seminaarin avaus: Karjalan Liiton liittohallituksen puheenjohtaja Martti Talja
- Toiminnanjohtajan tervehdys, toiminnanjohtaja Minna Anttonen
- Karjalan Liiton toiminta strategian 2023–2026 valossa
- Karjalainen kulttuuriperintö -verkkoon hankkeen katsaus, väitöstutkija Jussi Lahtinen
- Paneelikeskustelu, jonka aiheena on: Karjalan Liiton strategia ja tulevaisuus. Panelistit mm. puheenjohtaja Martti Talja, väitöstutkija Jussi Lahtinen, maailmankarjalainen, yhteisöaktiivi Raisa Lindroos.

Järjestöseminaarin yhteydessä palkitaan myös vuoden 2022 toimintakilpailuissa ja Kuntorallissa parhaiten menestyneet jäsen seurat.

Ilmoittautuminen 13.10. mennessä alla olevalla lomakkeella tai sähköpostilla: toimisto@karjalanliitto.fi

Tässäkö nyt sitä ollaan?

Raivola-Seuran toiminnan jatkumisesta tai loppumisesta tullaan päättämään syyskokouksessa 25.11.2023. Useaan otteeseen olemme jäsenkirjeissä ja muissakin tilaisuuksissa peräänkuuluttaneet jäsenten osallistumista kokouksiin ja muihinkin tilaisuuksiin. Valitettavasti emme ole siinä riittävästi onnistuneet. Jopa hallitukseen on ollut haastetta löytää halukkaita jäseniä, vaikka hallituksen määrääkin on pudottu kahdella jäsenellä. Myös syys- ja kevät kokouksiin on osallistunut hallituksen lisäksi vain muutama jäsen. Vielä on saatu kokoukset vietyä lävitse sääntöjen ja yhdistyslain mukaisesti, mutta palveleeko nykytoiminta teidän jäsentenne tarpeita?

Rahaa on yhdistyksen kassa vielä sen verran, että muutama kokous ruokailuineen voidaan järjestää, mutta se, että siellä käy hallituksen lisäksi vain muutama henkilö ei ole pitkän päälle hyvä

kehitys. On täysin ymmärrettävää, että aina ei pääse kokouksiin tai on jo iänkin puolesta esteitä niihin osallistua. Kun suuri seuran jäseniä yhdistävä asia, eli matkat Raivolaan ovat estetty jää toiminnasta jäljelle vain kokoukset ja Liiton toimintaan osallistuminen. Tarina-iltoihin ei ole koronan jälkeen kysyntää ollut.

Tulkaa siis joukolla syyskokoukseen päättämään seuran jatkosta. Voitte myös kertoa omasta näkemyksestä ja mielipiteestä, sekä halukkuudestanne toimia hallituksessa minulle sähköpostilla: harri.bister15@gmail.com.

Tuli päivänä muutamana vastaan Katri Nirosen muistelmia Terijoen Ollilasta ja tässä yksi niistä:

Multanovsky paransi kyläläisiä

Multanovsky oli ensimmäisiä pietarilaisia huvila-asukkaita Ollilassa. Hän oli lääkäri, erittäin taitava kirurgi, joka oli osallistunut mm. Japanin sotaan 1904-1905.

Yksi hänen Ollilalaisista potilaisistaan oli Matti Suden emäntä.

”Ollilas el Sus-Mati Ristinaks sanottu toistsatta killoo painava naisihmine. Häne kulkkusa rupes kasvamaa ja kähisemmää nii et hengityskii lopult vaikeutu ja koko häne olonsa tul raskaaks. No Multanovsky sano hänel: ”Mää sairaalaa, hyö pannoot hopiaise torve kulkkuu, sie Ristina kuolet, jos et mää.” No eihä hää mittää mänt, ko muutekii pelkäs kuolemaa. Annaha olla ko yks päivä juostii Multanovskil sanomaa et Ristina tukehtuup, pittääp tulla joutui. A Multanovskil ol jo varattun Ristinaa varte hoppeine kulkkutorv. Ei muuta ko tavarat läijää ja meijä isäl sanomaa: ” No Andrej, nyt lähetää, Ristina tukehtuup.” No ko päästii Ristinal, nii häähä ei tietänt ennää mittää, koha koris vaa, kerto meijä isä, mut sillo se ol puukkokii ko Ristina kaulal eikä muuta ko kulkku halk, Ristina vaan koraht. Multanovski puhist kulkku, leikkel pois sen mikä ol liikaa ja asetti hopiaise kulkkutorve paikallee. Ja miehet alkoit antaa tekohengityst jalost ja käsist vääntämäl. Eihä siihe aikaa viel tunnettu suusta suuhu hengityst, se siin ol paha. Vaa mite sitä oisit antatkaa suusta suuhu ko toisel ol hoiainen kulkkutorv. Niin laitto Multanovsk Sus-Mati Ristinal hoppeise kulkkutorve ja Ristina el vielä kymmene vuotta tämä jälkee.

Vaa viel miu pittääp kertoo, et Sus -Matti ol yksinkertane talopoika, nii hää tarjos rahhaa Multanovskil, mut hää löip Mattii olkapääl ja sano:” ei Matvei, tää ol nii kallis ettei siul oo nii paljo rahhaa, ei Matvei, anna olla, ei huoli mittää.”

Minnuu usjast naurattaap, et mitähä jos tääl sanos lääkröil, et teettäks työ samalviisii ko hää, nii tekemättä jäis.

Edesmenneitä muistellen.....

Karjalaispoika sotaa paossa

Sydän-Hämeen Lehti 30.6.2015/Markku Rauhalhti

Sergei Kirtola oli syntynyt Raivolassa 14.7.1917. Talvisodan alkaessa hän joutui 12- vuotiaana evakkotaipaleelle. Perhe palasi vanhempiensa kanssa raivolaan 1942, mutta jatkosodan alkaessa oli taas palattava Sisä-Suomeen. Karjala ja erityisesti syntymäseutu Kivennavan Raivola pysyivät lähtemättömästi muistoissa. Viimeisellään kotiseutumatkalla kotinsa raunioilla hän totesi:” Nyt olen nähnyt sen, mikä oli tällä matkalla minulle tärkeää. Tämä saa nyt minulle riittää, enkä tänne enää palaa.

Sergei Kirtola nukkui ikiuneen 30.3.2017.

Elämäntyönsä opettajana ja koulunjohtajana Juvalla tehnyt 87–vuotias Sergei Kirtola muistelee lämmöllä paria vuottaan Kuhmalahdella Talvisodan ja välirauhan aikana. Sergei joutui isänsä Vasilin eli Villen ja äitinsä Varvaran kanssa lähtemään evakkoon Kivennavan pitäjän Raivolan kylästä Talvisodan alla. Lähtöpäivä oli 19. lokakuuta 1939.

Mukaan määrättiin ottamaan viiden päivän eväät ja vaihtovaatteet. Vielä Viipurissa ei tiedetty, mihin mennään. Kirtoloiden kuten monien muiden kivennapasten evakkotie kulki muutamien viikkojen tai kuukausien pysähdyksin Joroisten, Juvan ja Luhangan kautta keväällä 1940 Kuhmalahdelle.

Kirtolat saivat asunnon Kuhmalahden Puntarin kylästä Annalan talosta, pihapiirissä olevasta sivurakennuksesta. Samaan taloon asettui pari muutakin perhettä, muun muassa Henttiset, joiden samanikäisestä Eerik-pojasta tuli Sergeille hyvä kaveri.

Raivola, nykyisin Roshino, oli kohtalaisen iso kylä, jossa oli teollisuutta ja muun muassa vientisahoja. Kylän asukkaista iso osa oli venäjänkielisiä. Mittava venäläisperäinen asutus Raivolassa johtui siitä, että pari, kolme sataa vuotta sitten oli Keski-Venäjältä siirtynyt tai mahtikäskyllä siirretty satoja perheitä ison rautatehtaan työväeksi. Näiden venäjänkieli ja venäjänkieliset sukunimet säilyivät sukupolvelta toiselle. Kirtolat olivat kuitenkin heti Suomen itsenäistymisen jälkeen suomentaneet sukunimensä.

Monella Kuhmalahdellakin sotien aikaan asuneella kivennapalaisperheellä oli venäjänkielinen sukunimi, kuten Hramoff, Dementjeff ja Kopulov. Joskus heitä kutsuttiin ”Raivolan ryssiksi”, vaikka he olivatkin suomalaisia. Osa Kivennavalta siirtyneistä jäi viljelystilan saatuaan pysyvästi Kuhmalahdelle ja muihin Sydän-Hämeen pitäjiin.

Venäläissukuiset olivat olleet tehdas- ja palveluammateissa, joilla ei ollut oikeutta maan saantiin. Siksi he yleensä siirtyivät työn perässä muualle. Sergein isä oli toiminut Raivolassa tehtailija Viktor Rämön omistaman kaupan hoitajana.

Kirtolan perheen evakko aika Kuhmalahdella jäi lopulta lyhyeksi. Jo talvella 1942 eli Jatkosodan ensimmäisenä vuonna Sergei muutti Myllykoskelle sisarensa perheen avuksi, ja toukokuussa 1942 kuten vanhempansakin takaisin taas suomalaisten hallussa olevaan Raivolaan.

Mukavia muistoja Kuhmalahdelta

– Kävin tietenkin koulua Pennon kylässä, jonne koulumatkaa oli vajaat kolme kilometriä. Minusta Helmi Karikangas oli hyvä ja mukava opettaja. Karikankaan poikien Jarmon ja Raimon kanssa

lauoin muutaman kerran suojeluskunnan juhlissa Kuhmalahden Suojalla, muistelee Sergei tavatessamme viime toukokuussa hänen kodissaan Juvan kirkolla.

– Totta kai muistan Annalan naapurien ihmiset ja erityisesti muutaman sadan metrin päässä olevan Ali-Hinkkalan, jonne Raivolan naapurikylän Lintulan naisluostarin nunnat tulivat sotaa pakoona alkukesästä 1940. Nunnien evakkotie Kuhmalahdelle oli kulkenut kuten meidänkin Joroisten, Juvan ja Luhangan kautta. Luostari oli Kuhmalahdella kuusi vuotta ja siirtyi sitten Heinävedelle.

Lintulan naisluostari perustettiin 1800-luvun lopulla. Naapurikylässä sijainnut luostari oli tuttu jo Kannaksen ajoilta. Ali-Hinkkalassa luostari oli Raivolasta lähteneille ortodokseille tärkeä hengellinen paikka. Monet kuhmalahtelaisetkin saivat vieraila luostarin hartaustilaisuuksissa.

Nunnien hengellisenä isänä toimi pappismunkki Illirik. Moni varttuneempi kuhmalahtelainen muistaa, kuinka hän pitkässä parrassaan ja kaavussaan keppeineen kulki kylän teillä. Illirik piti yhteyttä seudun asukkaisiin ja kävi joskus tervehtimässä myös kansakoulun oppilaita.

– Kerran olin ystäväni Henttisen Eerikin kanssa sieniretkellä Puntarin takamailla. Tapasimme siellä Illirikin istumassa kivellä ilmeisen väsyneenä. Kun menimme tervehtimään häntä, hän kertoi olevansa eksyksissä. Niinpä meillä oli ilo ja kunnia saattaa luostarin hengellinen isä kylään johtavalle metsätielle.

Ali-Hinkkalan vanhaa isäntää, Kaarlo Ali-Hinkkalaa (1866–1952), Sergei muistelee mielihyvällä. Saipa hän joskus olla ahkerasti kalastelleen Hinkkalan vaarin soutu miehenäkin. Välillä soutuapuna vaarilla oli joku nunnistakin.

Tuli uhkasi naapuritaloa

Talvella 1940–41 syttyi Annalan lähinaapurissa eräänä yönä tulipalo. Ehkä joku kulkumies oli poikennut tupakalle talon vieressä olevaan latoon. Kun ladosta talon seinään oli vain parikymmentä metriä, talo oli todella vaarassa. Sergei juoksi ensimmäisten joukossa apuun ja sai tehtäväkseen viedä talon kolmivuotias tytär turvaan. Hän kantoi mattoon käärityn tytön Annalaan. Palo saatiin onneksi rajoitettua latoon.

Tarinan tyttö on ollut tämän jutun koostajan kanssa naimisissa jo yli viisi vuosikymmentä. Kun muutama vuosi sitten saimme sattumalta Sergein yhteystiedot, on tämä ”pikku tyttö” voinut halauksinkin kiittää henkensä pelastajaa.

Viime vuosina on muutaman kerran ollut ilo tavata Sergei ja vaihdella kuulumisia sekä kertaila Kuhmalahden aikoja sekä Raivolan ja Lintulan kylien historiaa ja nykytilannetta. On myös yhdessä ollut ilo todeta, että vanhan Lintulan sodassa tuhoutuneen kirkon raunioille on vastikään rakennettu uusi kirkko, vaikka kylässä ei enää luostaria olekaan.

Opettajaksi Juvalle

Jo Kuhmalahdella ollessaan toisella kymmenellä oleva Sergei Kirtola oli mukana sotilaspoikatoiminnassa ja muun muassa osallistui Kangasalla ja Aitolahdella järjestetyille poikaohjaajakursseille. Palattuaan Raivolaan toukokuussa 1942 hän sai muiden ikäistensä tavoin

käskyn ilmoittautua toukokuun lopulla oman pitäjän ilmasuojelukomppaniaan (Kivennavan Isk) ja osallistui kiväärikoulutuksen jälkeen vartiointi- ja partiointitehtäviin ("desanttijahtiin").

Koska koko Kivennapa oli sotatoimialuetta, myös Is-komppanialaiset saivat aikanaan veteraanitunnuksen. Joskus vuonna 1942 tai 1943 kävi myös Puntarin Annalan Martti-isäntä sotaretkellään tervehtimässä Kirtolan perhettä Raivolassa.

Lokakuussa 1943 Sergei aloitti opiskelun Sortavalan opettajaseminaarissa. Sieltä tuli kuitenkin sodan loppuvaiheessa pakkolähtö. Opettajaksi hän valmistui muutama vuosi myöhemmin Raumalta. Jo evakkotaipaleelta jotenkin tutuksi tullut Juva tuli sitten loppuelämän aikaiseksi kotipaikaksi. Vuonna 1987 eläkkeelle jäänyt Sergei Kirtola on osallistunut aktiivisesti paikkakunnan kotiseututyöhön sekä reserviupseeri- ja eläkeläisyhdistysten toimintaan.

Muutamia yhteyksiä Kuhmalahdelle on säilynyt, muun muassa kirjeenvaihto Inkeri Yli-Hinkkalan kanssa on jatkunut läpi vuosikymmenten.

Kivennapa-Säätiön 70-v juhlaseminaari pidettiin juhlavasti 8.10.2023 Karjalatalolla.

Onnitteluita, juhlapuheita, esitelmiä, tuttujen tapaamisia ja kuulumisten kertomista höystettynä kahvilla, kakuilla ja karjalanpiirakoilla.

Tätä juhlavaa tilaisuutta oli juhlimassa yli 100 kivennapalaista ja heidän läheisiään.

Karjala-lehden tilaus

Karjalan Liitto julkaisi omistamansa uuden Karjala-lehden ensimmäisen näytenuumeron kesäkuun alussa Karjalan Kunnaat -jäsenlehden mukana. Karjalan Liiton tavoitteena on säilyttää 119-vuotias viipurilainen päivälehti karjalaisena yleisvaltakunnallisena uutis- ja ajankohtaislehtenä.

Ensimmäinen näytenuumero sai hyvän vastaanoton ja lehden sisältö vastasi karjalaisten lukijoiden odotuksia. Tilauksia saatiin paperilehdelle hyvä määrä, 1 700 tilausta. Tämä ei kuitenkaan ole riittävä määrä lehden säännöllisen kuukausittaisen julkaisutoiminnan käynnistämiseen. Tarvitsisimme lehdelle yli 4 000 tilaajaa.

Karjalan Liiton jäsen voi tilata lahjaksi jäsenhintaan lehtiä rajattoman määrän esimerkiksi yhteisönsä hallituksen jäsenille tai lahjaksi sukujen nuoremmille sukupolville.

Mikäli tilaajia ei saada marraskuun puoliväliin riittävästi, Karjala-lehden tekeminen loppuu toiseen näytelehteen. Vuositilajahinta Karjalan Liiton jäsenille on 70 euroa. Jäsenalennus 15 euroa on lähes Liiton jäsenmaksun (20 euroa) suuruinen.

Voitte tutustua digitaalisiin näköislehtiin Karjalan Liiton sivuilla osoitteessa www.karjalalehti.fi. Tilausohjeet löytyvät lehdestä tai nettisivuilta.

Karjala-lehden tilaus astuu voimaan 1.12.2023 ja tilausmaksu laskutetaan vasta lehden pysyvän ilmestymisen varmistuttua.